

A Mars éjszakái a Polarisban

Az augusztus 27-i történelmi Mars-közelség csillagvizsgálónk életében is történelmi eseményé vált, hiszen A Mars éjszakája elnevezésű, hajnalig tartó rendkívüli nyitva tartásunkat rendkívüli érdeklődés kísérte. Már augusztus elejétől érezhető volt, hogy „valami történik”, hiszen érezhetően megszorodtak látogatóink. Augusztus 12-e jelentette az első figyelmeztetést, hiszen ezen az estén minden különösebb reklámozás nélkül száz látogató kereste fel intézményünket, bár többségük a Perseidák meteorrajra volt kíváncsi. A főváros fényszennyezése és a telehold ellenére sikerült néhány meteort megpillantaniuk, azonban az igazi sláger már az ekkor is rendkívül feltűnő Mars lett.

Egy nappal később, augusztus 13-án – mintegy bemelegítésként – a Hold és a Mars látványos együttállása alkalmából rendezett rendkívüli nyitva tartásunkon 300 fő vett részt – ennyi embert érdekelt a (majdnem tele) Hold és a Mars párosa. Az észlelőterazon sokan kísérhették figyelemmel a Marsról szóló előadásainkat, majd a kihelyezett távcsövekkel a földközelsége felé tartó Mars bolygót.

Az igazi ostromot augusztus 27-én éltük át: a nevezetes éjszakán 1100 regisztrált látogató kereste fel a Polaris-t, és legalább ennyien be sem tudtak jutni, ezért kénytelenek voltak visszafordulni. A folyamatosan érkező személyautók közlekedési tumultust okoztak a mások oly csendes Laborc utcában, még a Bécsi úton is éreztetten (közlekedési) hatását a Mars... Bizony, nem számítottunk ilyen fokú érdeklődésre – legfeljebb 500 érdeklődővel számoltunk!

Igy utólag érthető is ez a Mars-láz, hiszen a médiában számtalan helyen láthatták-hallhatták-olvashatták az érdeklődők, hogy egész éjszakás bemutatót tartunk a történelmi Mars-közelség alkalmából. A vörös bolygó 60 ezer évvel ezelőtt volt ilyen közelségben bolygónkhoz – természetes, hogy ezt a rendkívüli közelítést sokan szerették volna látni saját szemükkel, és voltak, akik azt hitték, hogy csakis ezen az egyetlen éjszakán látható a vörös bolygó.

Az óriási érdeklődés ellenére az égiek ezúttal nem fogadták kegyeikbe rendezvényünket: az éjszaka nagy részében vonuló felhőzet akadályozta a bolygó megpillantását, leginkább azoknak volt szerencsésük, akik hajnalig kitarítottak. Mint minden nagyrendezvényünkön, ezúttal is több szabadtéri előadást tartottunk a dugig telt észlelőterazon a nagyközönség számára. A következő előadásokat kísérhették figyelemmel vendégeink: Amit a Marsról tudni illik (Kereszturi Ákos), Foltok és űrszondák a Marson (dr. Horváth András), Bemutatkozik a Mars Society (Sik András), Negyven év Mars-szondái (Horvai Ferenc), Emberrel a Marsra? (Kereszturi Ákos). Nem maradhatott el egy kis napfogyatkozás-show sem: a május 31-i részleges napfogyatkozás és az 1999-es teljes napfogyatkozás képei és videói között válogattunk – éjjel fél kettőig tartott a szabadtéri program. Jellemző a nagy érdeklődésre, hogy az észlelőterasz mellett a Szabadidő Park kosárlabda pályáját is „megnyitottuk”, itt továbbí négy távcsővel fogadtuk a közönséget, és próbáltuk elcsipni a felhőmentes pillanatokat.

A Mars-éjszaka eseményeit kéttucatnyi MCSE-tag segítette, koordinálta. Elsősorban lelkes tagtársainknak köszönhető, hogy az óriási tömeget a lehetőségekhez képest kulturáltan sikerült „kiszolgáljunk”. Mindebben természetesen nagy szerepe volt annak, hogy az észlelőterazon zajló eseményeket a csillagvizsgáló-épület mellett is figyelemmel lehetett kísérni (hála a videovetítőnek és a kihangosításnak), ami eleve

több száz érdeklődő figyelmét lekötötte. Vendégeink pedig láthatták, az eseményre felkészültünk, de a felhőket még az MCSE sem képes elkergetni. Mindenkinek felhívtuk a figyelmét arra, hogy a Mars még legalább egy hónapig rendkívül feltűnő, jól megfigyelhető égitest marad, érdemes hozzánk a későbbiekben is ellátogatni – természetesen derült ég mellett.

A nagy Mars-közelséget követő napokban sem lanyhult az érdeklődés, augusztus 28-án például 500-an keresték fel a Polarist, így az előző este előadásainak egy részét meg kellett ismételnünk. Mindmáig fokozott érdeklődés mellett dolgozunk, még szeptember első hetében is több száz vendéget fogadtunk bemutatásainkon. A tanév kezdetével megjelentek az iskolai csoportok is (jóval többet fogadunk, mint egy évvel ezelőtt, a Mars-mentes időszakban).

A nagyközönség fogadása mellett természetesen a Mars észlelésével is foglalkoztunk – bár erre az oppozíció körüli napokban nem nagyon volt lehetőség. A webkamerás észleléseket Hollósy Tibor, Nagy Zoltán Antal és Tordai Tamás folytatta 20 cm-es Cassegrain-reflektorunkkal ill. a új 20 cm-es refraktoral.

A Polaris-honlapon augusztusban természetesen a Mars volt a hónap témája, de az érdeklődők sok hasznos információhoz juthattak az MCSE Bolygóészlelő Szakcsoportjának honlapján is.

A Mars-oppozíció igen sokat lendített a Polaris Csillagvizsgáló ismertségén, és talán elismertségén is. Mindez lemérhető azon, hogy lapzártánk időszakában is az átlagot meghaladó számú látogató keresi fel távcsöves bemutatásainkat, de új MCSE-tagokat és szakkörösöket is köszönhetünk a Mars-láznak.

Végezetül álljon itt egy hosszú „észlelőlista”, azok lajstroma, akik az augusztus közepétől kezdődött Mars-bemutatókat segítették: Árpási Judit, Bakos Gáspár, Bánhalmi Balázs, Mike Barnes, Bója Nóra, Boros-Oláh Gábor, Boros-Oláh Mónika, Csaba György Gábor, Csák Balázs, Dobos Vera, Éder Iván, Fidrich Róbert, Fodor Tamás, Gyetvai Anna, Gyetvai Zsóka, Hatvani Dorottya, Hingyi Gábor, Heitler Gábor, Hollósy Tibor, Horvai Ferenc, dr. Horváth András, Karli Gyula Sámuel, Kárpáti Ádám, Kereszturi Ákos, Kiss Péter, Kuli Zoltán, Márton Orsolya, Mátis András, Mizser Ábel, Mizser Csongor, Mód Melinda, Nagy Zoltán Antal, Nyerges Gyula, Orbán Ádám, Posztobányi Kálmán, Rózsahegyi Márton, Schmidt Zoltán, Sárneckzy Krisztián, Sik András, Sipőcz Brigitta, Solymossy Gábor, Spányi Péter, Szabó Adrienn, Szabó Barna, Szánthó Lajos, Szász Mária, Székffy Tamás, Tepliczky István, Tordai Tamás, Tóth Éva, Varga János, Wieszt Krisztián és Zsiga László.

Köszönjük munkájukat!

MIZSER ATTILA

Internet-ajánlat:

Olvasnivalók a Marsról (Bolygóészlelő Szakcsoport): <http://bolygok.mcse.hu/>

Ezt olvastuk az Indexen az augusztus 27-i bemutatóról: <http://index.hu/tech/urkutatas/marsfigyi/>

A NASA Mars-honlapja: <http://mars.jpl.nasa.gov/>